

KONINKRIJK BELGIE

ROYAUME DE BELGIQUE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 3 februari 2000 door de Minister van Economie verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van wet "tot wijziging van de wet van 25 juni 1992 op de landsverzekeringsovereenkomst en de wet van 12 juli 1976 betreffende het herstel van zekere schade aan private goederen door natuurrampen met het oog van de dekking van sommige natuurrampen, alsook de aanslagen en de arbeidsconflicten", heeft op 16 maart 2000 het volgende advies gegeven :

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre de l'Economie, le 3 février 2000, d'une demande d'avis sur un avant-projet de loi "modifiant la loi du 25 juin 1992 relative au contrat d'assurance terrestre et la loi du 12 juillet 1976 relative à la réparation de certains dommages causés à des biens privés par des calamités naturelles en vue de la couverture de certaines catastrophes naturelles, des attentats et des conflits de travail", a donné le 16 mars 2000 l'avis suivant :

STREKKING VAN HET WETSONTWERP

Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet strekt tot het wijzigen van, eensdeels, de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst en, anderdeels, de wet van 12 juli 1976 betreffende het herstel van zekere schade veroorzaakt aan private goederen door natuurrampen.

De wijzigingen komen, in essentie, neer op wat volgt.

1. De regels inzake de uitbetaling van de vergoedingen, vervat in artikel 67 van de wet van 25 juni 1992, worden aangepast (artikel 2 van het ontwerp). Die aanpassing is de enige in de ontworpen regeling die niet uitsluitend betrekking heeft op de verzekering van het risico van natuurrampen en andere uitzonderlijke gevaren, en die derhalve een algemene draagwijdte heeft.

2. In de wet van 25 juni 1992 wordt een afzonderlijke onderafdeling - bestaande uit de artikelen 68-1 tot -12 - ingevoegd met betrekking tot de verzekering van natuurrampen en andere uitzonderlijke gevaren (artikel 3 van het ontwerp). Het is de bedoeling dat de voornoemde verzekering, in combinatie met de reeds bestaande waarborg tegen aanslagen en arbeidsconflicten, op verplichte wijze wordt toegevoegd aan de niet-verplichte schadeverzekeringsovereenkomst tegen brand voor eenvoudige risico's.

.../...

In de nieuwe onderafdeling wordt, onder meer, een omschrijving gegeven van de begrippen "natuurramp", "aanslag" en "arbeidsconflict" (ontworpen artikelen 68-2 tot -5), wordt de omvang van de te verlenen verzekeringswaarborg vastgesteld (ontworpen artikelen 68-6 tot -8) en worden bepaalde, door de Koning te omschrijven, "risicozones" uitgesloten van de dekking tegen - specifiek - het risico voor overstromingen (ontworpen artikel 68-9).

In het ontworpen artikel 68-11 van de wet van 25 juni 1992 wordt bepaald dat de verzekeraar het bedrag van de vergoedingen die hij ten gevolge van een natuurramp moet uitkeren, kan beperken tot een bepaald bedrag en dat, ingeval deze beperking wordt toegepast, het bedrag van de uit te keren vergoeding per verzekeringsovereenkomst evenredig wordt verminderd. Voor het resterende gedeelte van de vergoeding wordt dan door het Rampenfonds ingestaan.

In het ontworpen artikel 68-12 van de wet van 25 juni 1992 wordt de Koning bevoegd gemaakt om een "Tarifieringsbureau" op te richten. Dat bureau heeft als opdracht "een verzekeringsdekking tegen de natuurrampen te vinden voor de risico's die geen dekking vinden".

3. In aansluiting op de wijzigingen die het ontwerp beoogt aan te brengen in de wet van 25 juni 1992, wat de verzekering tegen het risico van natuurrampen en andere uitzonderlijke gevaren betreft, dienen sommige bepalingen van de wet van 12 juli 1976 te worden aangepast (artikelen 4 tot 6 van het ontwerp). Die aanpassingen zijn opgenomen in hoofdstuk II van het ontwerp.

.../...

Zo wordt, onder meer, bepaald dat, wanneer een ramp voldoet aan de voorwaarden die worden opgesomd in de ontworpen artikelen 68-2 en -3, van de wet van 25 juni 1992, deze als een algemene ramp wordt beschouwd (artikel 4, a), van het ontwerp) en worden de goederen die kunnen worden verzekerd door een verzekeringsovereenkomst, overeenkomstig de ontworpen artikelen 68-1 en volgende van de wet van 25 juni 1992, van de toepassing van de wet van 12 juli 1976 uitgesloten (artikel 4, b), van het ontwerp).

In de ontworpen artikelen 34-1 tot -4, van de wet van 12 juli 1976, wordt - rekening houdend met de terzake in de wet van 25 juni 1992 aan te brengen wijzigingen -, de beperkte financiële tegemoetkoming (niet : "tussenkost") geregeld, waarvoor het Rampenfonds (1) nog moet instaan ter vergoeding van de schade aan goederen verzekerd tegen natuurrampen en gelijkgestelde gevaren.

(1) Het ontworpen artikel 34-3 van de wet van 12 juli 1976, refereert aan artikel 35 van dezelfde wet. De Raad van State, afdeling wetgeving, wijst er in dat verband op dat in deze laatste wetsbepaling niet van het "Rampenfonds" ("Caisse des calamités") wordt melding gemaakt, maar wel van de "Nationale Kas voor Rampenschade" ("Caisse nationale des Calamités"). In de ontworpen regeling zou derhalve van deze laatste benaming moeten worden uitgegaan.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Algemene opmerkingen

1. De ontworpen regeling gaat uit van een verplichte combinatie van verzekerbare risico's met een vrij uiteenlopend karakter, zijnde het risico van brand, eensdeels, en het risico van natuurrampen en andere uitzonderlijke gevaren, anderdeels.

In zoverre die combinatie erop zou neerkomen dat buitenlandse verzekeraars niet langer op de Belgische markt verzekeringsdiensten kunnen aanbieden die beperkt blijven tot uitsluitend het dekken van het eenvoudige risico van brand, zodat op die manier het grensoverschrijdende aanbod van verzekeringsovereenkomsten wordt bemoeilijkt, rijst de vraag of de ontworpen regeling op dat punt verenigbaar is met de voorschriften die, specifiek wat het verzekeringsbedrijf betreft, op het stuk van het vrij verrichten van diensten zijn vervat in de zogeheten "Derde Verzekeringsrichtlijnen" (1).

Weliswaar zal het uiteindelijk, in laatste instantie en gebeurlijk, het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen zijn dat over de verenigbaarheid van de ontworpen regeling met het Europese gemeenschapsrecht zal oordelen.

(1) Meer bepaald gaat het om de richtlijnen 92/49/EEG van de Raad van 18 juni 1992 (Pb. L. 228 van 11 augustus 1992) en 92/96/EEG van de Raad van 10 november 1992 (Pb. L. 360 van 9 december 1992).

Niettemin zou het aanbeveling verdienen dat in de memorie van toelichting bij het om advies voorgelegde ontwerp van wet wordt aangegeven op welke wijze de eventueel uit het ontwerp voortvloeiende beperkingen van het recht van vrije dienstverrichting door verzekeringsondernemingen, kunnen worden gebillijkt in het licht van de Verdragsbepalingen en de rechtspraak die het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen heeft ontwikkeld, onder meer op grond van de toepassing van de notie van het "algemeen belang", waaraan in de "Derde Verzekeringsrichtlijnen" wordt gerefereerd.

2. Het is een regel van goede wetgevingstechniek dat elk artikel van een normatieve tekst wordt opgenomen in de indeling die men zinnens is door te voeren. Hiermee rekening houdend zouden de onderscheiden artikelen van het ontwerp als volgt in hoofdstukken kunnen worden ingedeeld :

"Hoofdstuk I. Algemene bepaling (artikel 1).

Hoofdstuk II. Wijzigingen aan de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst (artikelen 2 en 3).

Hoofdstuk III. Wijzigingen aan de wet van 12 juli 1976 betreffende het herstel van zekere schade veroorzaakt aan private goederen door natuurrampen (artikelen 4 tot 6).

Hoofdstuk IV. Slotbepalingen (artikel 7)".

.../...

3. Waar in de Nederlandse tekst van het ontwerp op een uniforme wijze melding wordt gemaakt van het begrip "natuur-ramp", wordt dat begrip in de Franse tekst van het ontwerp met gebruikmaking van verschillende termen omschreven ("calamités naturelles", "catastrophes naturelles", "phénomènes naturels catastrophiques", "événements naturels catastrophiques"). Het spreekt voor zich dat de leesbaarheid en de coherentie van de ontworpen regeling erbij zouden zijn gebaat indien ook in de Franse tekst ervan een meer eenvormige terminologie zou worden gehanteerd.

Bijzondere opmerkingen

Opschrift

Rekening houdend met de zo-even geschetste strekking van de ontworpen regeling, blijft het opschrift beter beperkt tot de vermelding van de twee wetten die worden gewijzigd. Men schrappe derhalve de woorden "met het oog van de dekking van sommige natuurrampen, alsook de aanslagen en de arbeidsconflicten".

Voorts moet in de Franse tekst worden geschreven "... la loi du 25 juin 1992 sur le contrat ...".

Voordrachtformule

De voordrachtformule dient, in de Nederlandse tekst, aan te vangen met de woorden "Op de voordracht van ...".

.../...

Voorts moet, in het voordrachtformulier, en ook in het indieningsbesluit en bij de medeondertekening, telkens melding worden gemaakt van de "Minister van Consumentenzaken" in plaats van de "Minister van Consumenten".

Artikel 2

1. In de inleidende zin van artikel 2 van het ontwerp moet worden geschreven :

"In artikel 67 van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst, gewijzigd bij de wet van 16 maart 1994, worden de volgende wijzigingen aangebracht : ...".

2.1. De woorden "betekenisvol voorschot", in het ontworpen artikel 67, § 2, 1°, van de wet van 25 juni 1992, zijn voor een verschillende interpretatie vatbaar. Derhalve lijkt het nuttig dat in de ontworpen bepaling uitdrukkelijk in een minimumbedrag van het voorschot zou worden voorzien.

2.2. Voor zover zulks strookt met de bedoeling van de stellers van het ontwerp, wordt in het ontworpen artikel 67, § 2, 1°, beter geschreven : "... die volgen op de datum van aangifte van het schadegeval of van mededeling van het bewijs dat deze kosten werden gemaakt;".

.../...

3.1. In de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 67, § 2, 6°, eerste lid, moet worden geschreven : "... die volgen op de datum van de aangifte ...".

3.2. Naar het zeggen van de gemachtigde van de regering zou het bepaalde in het tweede lid van het ontworpen artikel 67, § 2, 6°, erop neerkomen dat de termijn voor het sluiten van de expertise of de schatting in totaal 120 dagen bedraagt, wat wil zeggen dat de in het tweede lid bedoelde "nieuwe termijn" pas begint te lopen vanaf het verstrijken van de termijn van 90 dagen, bedoeld in het eerste lid van het ontworpen punt 6°. Die bedoeling zou duidelijker in de tekst van het ontwerp tot uitdrukking moeten worden gebracht.

Tevens wordt best bepaald dat, in geval van verlenging van de termijn met toepassing van het ontworpen artikel 67, § 2, 6°, tweede lid, de totale termijn niet meer mag bedragen dan een maximum aantal dagen, te bepalen door de stellers van het ontwerp. Op die wijze wordt een herhaalde en onbeperkte toepassing van de termijnregeling, bedoeld in het ontworpen artikel 67, § 2, 6°, tweede lid, voorkomen.

4.1. In de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 67, § 2bis, 1°, moet de redactie van de eerste zin worden aangepast als volgt :

.../...

"De verzekerde heeft op de datum van sluiting van de expertise niet alle verplichtingen vervuld die hem door de verzekeringsovereenkomst zijn opgelegd".

4.2. In de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 67, § 2bis, 2°, vervange men het woord "afsluiting" door het woord "sluiting".

5. In de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 67, § 2bis, 3°, schrijve men : "De vaststelling van de vergoeding of de verzekerde aansprakelijkheden ...". Voorts moet het woord "afsluiting" worden vervangen door het woord "sluiting".

In dezelfde bepaling is er een gebrek aan overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst. Waar de Nederlandse tekst het heeft over "... de betaling van de eventuele vergoeding ...", wordt in de Franse tekst geschreven "..., le paiement de la partie contesté de l'éventuelle indemnité ...".

6. In de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 67, § 6, moet worden geschreven "... een intrest op die gelijk is aan tweemaal de wettelijke intrestvoet ...".

In de Franse tekst schrijve men : "qui n'est pas versée dans les délais ...".

.../...

Artikel 3

Ontworpen artikel 68-1

1. Het ware juridisch correcter indien in het ontworpen artikel 68-1, eerste lid, zou worden geschreven : "... die dekking verlenen voor eenvoudige risico's, zoals bepaald ter uitvoering van artikel 67, § 2, bevatten verplicht ...".

2. Het is niet duidelijk welke "gebeurtenissen bedoeld in artikel 2, § 2, 2° van de wet van 12 juli 1976" precies worden beoogd, ermee rekening houdend dat artikel 2, § 2, van de voornoemde wet uit slechts één enkel lid bestaat.

Indien het de bedoeling zou zijn te verwijzen naar de "landbouwrampen", waarvan in artikel 2, § 2, van de wet van 12 juli 1976 wordt gewag gemaakt, dient de verwijzing in die zin te worden gepreciseerd. Daarbij kan dan worden overwogen om, in de plaats van de term "gebeurtenissen", de term "natuurverschijnselen" te gebruiken, aangezien die term ook in artikel 2 van de voornoemde wet van 12 juli 1976 voorkomt.

Tevens moet erop worden toegezien dat, in de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 68-1, tweede lid, het opschrift van de laatstgenoemde wet correct wordt aangehaald. Men schrijve derhalve "... het herstel van zekere schade veroorzaakt aan ...".

.../...

Tot slot moet bij het ontworpen artikel 68-1, tweede lid, worden opgemerkt dat, gelet op de draagwijdte ervan, dat lid beter in het ontworpen artikel 68-2, zou worden geïntegreerd (bijvoorbeeld als een afzonderlijke paragraaf 3), aangezien in deze laatste bepaling het begrip "natuurramp" wordt omschreven.

3. In het ontworpen artikel 68-1, vierde lid, wordt beter geschreven : "Behoudens andersluidende bepalingen, worden ...".

Ontworpen artikel 68-2

1. De vermelding van de "Regie der Luchtwegen", in het ontworpen artikel 68-2, § 1, d), dient te worden aangepast aan de hervorming van deze instelling (1).

2. Naar het zeggen van de gemachtigde van de regering worden in het ontworpen artikel 68-2, § 1, f), de natuur-fenomenen beoogd die gelijkaardig zijn aan die omschreven

(1) De Regie der Luchtwegen is omgevormd tot het autonome overheidsbedrijf "Belgocontrol", met dien verstande dat sommige taken van de Regie der Luchtwegen met toepassing van artikel 27, § 1, van het koninklijk besluit van 13 maart 1991 houdende coördinatie van de wetten van 28 december 1984 en van 26 juni 1990 betreffende de afschaffing of de herstructurering van instellingen van openbaar nut en andere overheidsdiensten, zijn overgedragen aan het Vlaamse en het Waalse Gewest, ieder wat hem betreft.

onder de punten a) tot e) van dezelfde paragraaf, doch die om één of andere reden niet voldoen aan de in de voornoemde punten opgesomde voorwaarden, maar die niettemin een omvangrijke schade veroorzaken.

Deze bedoeling zou op een meer duidelijke wijze in de ontworpen bepaling moeten worden tot uitdrukking gebracht. Daarbij dient dan tevens de gelegenheid te baat te worden genomen om de gebrekkige Nederlandse versie van de ontworpen bepaling te corrigeren.

Ontworpen artikel 68-3

1. Het ontworpen artikel 68-3 bevat niet zozeer "uitbreidingen" van het begrip "natuurramp", zoals omschreven in het ontworpen artikel 68-2, dan wel verduidelijkingen of nadere regels betreffende dat begrip. Het verdient derhalve aanbeveling om het bepaalde in het ontworpen artikel 68-3, te integreren in het ontworpen artikel 68-2, dan wel - indien niet op deze suggestie wordt ingegaan -, om het opschrift van het ontworpen artikel 68-3 in de aangegeven zin te verduidelijken.

2. De woorden "de initiële overstroming", in de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 68-3, § 2, stemmen niet overeen met de woorden "le débordement initial d'un cours d'eau, d'un lac, d'un étang ou d'une mer", in de Franse tekst van dezelfde bepaling. Deze discordantie dient te worden weggewerkt.

.../...

Ontworpen artikel 68-5

Meer in overeenstemming met de Franse tekst, wordt in de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 68-5, b), beter geschreven :

"b) lock-out : voorlopige sluiting waartoe door een onderneming beslist is om het personeel aan te zetten tot een vergelijk in een arbeidsconflict".

Ontworpen artikel 68-6

1. Rekening houdend met de draagwijdte van het ontworpen artikel 68-6, dient in de Nederlandse tekst van het opschrift van het artikel het woord "Uitbreiding" te worden vervangen door het woord "Omvang".

2. Ter wille van de leesbaarheid van het ontworpen artikel 68-6, b), schrijve men in de Nederlandse tekst "... die in voornoemd geval zouden zijn genomen door een bij wet ingesteld gezag ...".

Ontworpen artikel 68-7

1. In het ontworpen artikel 68-7, § 1, a), is er een gebrek aan overeenstemming tussen de Nederlandse ("..., als ze er aan vastgemaakt zijn;") en de Franse tekst (... sauf s'ils y sont fixés à demeure,").

.../...

2. De woorden "et leur contenu éventuel", in de Franse tekst van het ontworpen artikel 68-7, § 1, b), zijn niet weergegeven in de Nederlandse tekst van dezelfde bepaling.

3. Het is meer gebruikelijk indien op het einde van de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 68-7, § 2, zou worden geschreven "... nader omschrijven" in plaats van "... nader verduidelijken".

Eenzelfde tekstaanpassing kan worden aangebracht in het ontworpen artikel 68-8, derde lid.

Ontworpen artikel 68-8

1. Het is niet duidelijk welke de precieze draagwijdte is van de woorden "... die erin voorgoed vastgesteld zijn", op het einde van het ontworpen artikel 68-8, eerste lid. Naar het zeggen van de gemachtigde van de regering zouden die woorden doelen op zaken die onroerend zijn geworden door incorporatie. Ter wille van de duidelijkheid zou zulks in de tekst van het ontwerp moeten worden geëxpliciteerd.

2. In de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 68-8, tweede lid, moet worden gelezen "lokaal waarvan de vloer meer dan 50 cm onder het niveau ligt van de hoofdingang die toegang geeft tot de woonvertrekken ...". Het woord "bureaus" dient te worden vervangen door het woord "kantoren".

.../...

3. In de Nederlandse tekst van het derde lid wordt beter geschreven : "... bedoeld in het eerste en het tweede lid ...".

Ontworpen artikel 68-9

1. Rekening houdend met de informatieplicht waarin paragraaf 4 van het ontworpen artikel 68-9 voorziet, rijst de vraag of niet in een specifieke wijze van bekendmaking van de risicozones moet worden voorzien en of, meer in het bijzonder, de Koning in paragraaf 2 van het ontworpen artikel niet tevens moet worden belast met het bepalen van een dergelijke specifieke wijze van bekendmaking.

2.1. De Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 68-9, § 3, eerste lid, moet worden herzien, wat de redactie ervan betreft. Daarbij dient van de gelegenheid gebruik te worden gemaakt om de foutieve verwijzing die op het einde van het betrokken lid voorkomt ("... in overeenstemming met § 3"), te corrigeren naar analogie van de Franse tekst.

2.2. De draagwijdte van het ontworpen artikel 68-9, § 3, tweede lid, is onduidelijk. Uit de door de gemachtigde van de regering gegeven toelichting moet worden afgeleid dat uitbreidingen van goederen die na de klassering als risicozone hebben plaatsgevonden, niet voor vergoeding in aanmerking komen ingeval van schade. Een goed, gebouwd vóór de klassering als risicogebied, dat schade oploopt als gevolg van, bijvoorbeeld, een overstroming, en dat wordt

.../...

heropgebouwd of hersteld, zou - steeds volgens de gemachtigde van de regering - wel in aanmerking komen voor een vergoeding, zij het dat die vergoeding zou worden beperkt tot de wederopbouwwaarde van het goed vóór het schadegeval. Eén en ander zou duidelijker moeten worden verwoord in de tekst van het ontwerp.

2.3. In de Franse tekst van het ontworpen artikel 68-9, § 3, derde lid, moeten de haakjes worden weggelaten.

3.1. In de Nederlandse tekst na het eerste en het derde gedachtenstreepje van het ontworpen artikel 68-9, § 4, moet telkens worden geschreven "... in het geval van akte van overdracht van een zakelijk recht op een onroerend goed;".

3.2. Uit de redactie van het ontworpen artikel 68-9, § 4, laatste gedachtenstreepje, zou kunnen worden afgeleid dat de betrokken ambtenaren specifiek en uitsluitend worden benoemd met het oog op de uitoefening van de in die paragraaf bedoelde informatieopdracht.

De memorie van toelichting doet er evenwel van blijken dat die bepaling aan de Koning de mogelijkheid wil bieden om "... een openbare administratie (Ministerie van Economische Zaken ...) met een permanente en algemene informatieopdracht te belasten".

In aansluiting hierop wordt in het ontworpen artikel 68-9, § 4, laatste gedachtenstreepje, dan ook beter geschreven :

.../...

"- door de daartoe door de Koning aangewezen ambtenaren".

Ontworpen artikel 68-11.

1. Het is niet duidelijk of de verzekeraars de in het ontworpen artikel 68-11, § 2, bedoelde beslissing tot beperking van de vergoedingen per schadegeval kunnen nemen, voor zover die mogelijkheid in de individuele polis is ingeschreven, dan wel of die beslissing betrekking dient te hebben op bepaalde categorieën van schadegevallen die gelijkaardig zijn. Het zou aanbeveling verdienen dat de memorie van toelichting terzake enige nadere uitleg zou verschaffen.

2. De inleidende zin van het ontworpen artikel 68-11, § 2, eerste lid, zou aan duidelijkheid winnen indien de redactie ervan werd aangepast als volgt :

"Bij een schadegeval mag de verzekeraar het totaal van de door hem te betalen vergoedingen voor een natuurramp beperken tot het hoogste van de twee bedragen die met toepassing van de volgende formules verkregen worden : ...".

3. Men schrijve het ontworpen artikel 68-11, § 3, beter als volgt :

"§ 3. Indien de verzekeraar de bepalingen van de vorige paragraaf toepast, wordt de vergoeding, verschuldigd

.../...

uit hoofde van elke door hem gesloten verzekeringsovereenkomst, evenredig verminderd".

Ontworpen artikel 68-12

1.1. Uit de redactie van het ontworpen artikel 68-12, § 1, eerste lid, zou kunnen worden afgeleid dat de oprichting van het Tariferingsbureau wordt overgelaten aan de vrije beoordeling van de Koning ("..., kan de Koning een Tariferingsbureau oprichten ..."). Vraag is evenwel of de oprichting van het Bureau, dat blijkens de memorie van toelichting "... een dekking (moet) vinden voor de geweigerde natuurrampenrisico's en de premie en de vrijstelling (moet) bepalen", niet een dermate essentieel onderdeel van de ontworpen regeling betreft, dat de Koning op een meer ondubbelzinnige wijze moet worden opgedragen hoe dan ook een dergelijk bureau op te richten.

1.2. Luidens het ontworpen artikel 68-12, § 1, derde lid, legt de Koning "de andere toegangsvoorwaarden tot het Bureau vast". Deze delegatiebepaling zou nader moeten worden afgebakend. Zoals ze is geredigeerd valt bijvoorbeeld niet uit te sluiten dat de Koning de toegang tot het Bureau zou beperken. Vraag is of dat wel de bedoeling is.

2.1. In het ontworpen artikel 68-12, § 2, zou moeten worden bepaald door wie de leden van het Tariferingsbureau worden benoemd.

.../...

In de Nederlandse tekst schrijve men : "... zijn activiteiten uit bij het ...".

In de Franse tekst dient te worden geschreven "... ses activités dans le cadre ...".

2.2. Het is niet duidelijk op welke wijze de vertegenwoordigers van de verbruikers, bedoeld in het tweede lid van het ontworpen artikel 68-12, § 2, zullen worden aangewezen.

3.1. De zinsnede "... teneinde de dekkingsverplichting te eerbiedigen bedoeld bij deze onderafdeling", op het einde van het eerste lid van het ontworpen artikel 68-12, § 3, is te algemeen geformuleerd, ermee rekening houdend dat - zoals in het ontworpen artikel 68-12, § 1, eerste lid, wordt bepaald - de opdracht van het Tariferingsbureau erin bestaat "... een verzekeringsdekking tegen de natuurrampen te vinden voor de risico's die geen dekking vinden en er de tariefvoorwaarden van (vast te stellen)". Het lijkt derhalve aangewezen om op het einde van het ontworpen artikel 68-12, § 3, eerste lid, te schrijven : "... teneinde de dekkingsverplichting te eerbiedigen bedoeld in paragraaf 1".

3.2. Luidens het ontworpen 68-12, § 3, tweede lid, wordt de verzekeraar die "de door en krachtens dit artikel bepaalde verplichtingen niet naleeft, ... geacht niet meer in overeenstemming te zijn met de bepalingen van de wet van 9 juli 1975 op de controle der verzekeringsovereenkomsten". Het is zeer de vraag of deze automatische sanctionering wel in verhouding staat tot de betrokken tekortkoming en of,

.../...

daarenboven, niet beter wordt gerefereerd aan een specifieke, reeds in de wet van 9 juli 1975 vervat liggende sanctieregeling, zoals die inzake het schrappen van een verzekeraar van de lijst van toegelaten verzekeringsondernemingen.

4. In de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 68-12, § 4, moet worden geschreven : "Het Bureau vertrouwt het beheer van deze risico's toe aan ...". Voorts moet op het einde van dezelfde paragraaf worden geschreven "... over de verzekeraars, leden van dit Bureau".

Artikel 4

1. In de Nederlandse tekst van het opschrift van hoofdstuk II dat aan artikel 4 van het ontwerp voorafgaat, moet worden geschreven : "... betreffende het herstel van zekere schade veroorzaakt aan ...".

2. Luidens het ontworpen artikel 2, § 2, tweede lid, van de wet van 12 juli 1976 (artikel 4, a), van het ontwerp), is er een algemene ramp wanneer de voorwaarden, bedoeld in de (ontworpen) artikelen 68-2 en -3, van de wet van 25 juni 1992, vervuld zijn.

In de memorie van toelichting wordt in dat verband de volgende verduidelijking gegeven :

.../...

"Met het oog op de coherentie tussen de twee wetgevingen wordt bepaald dat wanneer de criteria van de wet van 25 juni 1992 vervuld zijn, het ipso facto gaat om een natuurramp in de zin van de wet van 12 juli 1976. Het koninklijk besluit van erkenning zou zich dus moeten beperken tot de vaststelling dat de criteria van de wet van 1992 vervuld zijn".

In het licht van wat voorafgaat blijft het onduidelijk of er in het beoogde geval nog een afzonderlijk koninklijk besluit van erkenning binnen het raam van de wet van 12 juli 1976 vereist is, zij het dat een dergelijk besluit dan zou beperkt blijven tot de vaststelling dat aan de voorwaarden van de (ontworpen) artikelen 68-2 en -3, van de wet van 25 juni 1992, is voldaan. Terzake zou voor de nodige opheldering moeten worden gezorgd.

3.1. Aangezien artikel 2 van de wet van 12 juli 1976 slechts uit twee paragrafen bestaat, dient met artikel 4, b), van het ontwerp, een paragraaf 3, in plaats van een paragraaf 4 te worden toegevoegd aan artikel 2 van de voornoemde wet.

3.2. Aangezien in het ontworpen artikel 2, § 2, tweede lid, van de wet van 12 juli 1976 reeds het opschrift van de wet van 25 juni 1992 wordt vermeld, volstaat het om op het einde van het ontworpen artikel 2, § 4 (lees : "artikel 2, § 3") te schrijven : "... en volgende van de voornoemde wet van 25 juni 1992".

Artikel 5

Ontworpen artikel 34-1

Men late het ontworpen artikel 34-1, van de wet van 12 juli 1976, aanvangen als volgt : "Dit hoofdstuk is van toepassing op goederen die ...".

Voorts vervange men de woorden "teggengestelde bepalingen" door de woorden "andersluidende bepalingen".

Ontworpen artikel 34-2

1. In aansluiting op de in de memorie van toelichting gegeven verduidelijking, wordt voor het ontworpen artikel 34-2, eerste lid, 1°, de volgende redactie ter overweging gegeven :

"1° wanneer een verzekeraar bij een schadegeval het totaal van de door hem te betalen vergoedingen met toepassing van artikel 68-11, § 2, van de voornoemde wet van 25 juni 1992 heeft beperkt;".

2. In de memorie van toelichting wordt verduidelijkt dat in het ontworpen artikel 34-2, eerste lid, 2° en 3°, telkens het geval wordt beoogd "... waarin er wel een verzekeringsovereenkomst is, maar waarbij de verzekeraar bij de betaling in gebreke blijft". Het verdient derhalve aanbeveling om de punten 2° en 3° van het ontworpen

.../...

artikel 34-2, eerste lid, samen te voegen en daarbij duidelijker de verschillende hypothesen die erin worden beoogd, van elkaar te onderscheiden, te weten de afstand of de intrekking van de toelating, het verbod om nog activiteiten uit te oefenen en de faillietverklaring.

Indien op deze suggestie wordt ingegaan, dienen uiteraard de interne verwijzingen naar het ontworpen artikel 34-2, die voorkomen in het ontworpen artikel 34-4, te worden aangepast in het licht van de henummering van de gevallen, opgesomd in het ontworpen artikel 34-2, eerste lid, die het gevolg zal zijn van de samenvoeging, zoals zo-even gesuggereerd.

Ontworpen artikel 34-3

1. Uit de memorie van toelichting blijkt dat aan het ontworpen artikel 34-3 de bedoeling ten grondslag ligt te bepalen hoe het Rampenfonds een tegemoetkoming uitkeert in de gevallen, bedoeld in het ontworpen artikel 34-2, eerste lid, 1°, van de wet van 12 juli 1976.

Naar analogie van de Franse tekst, moet in de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 34-3, § 1, eerste lid, dan ook worden geschreven : "In het geval, bedoeld in artikel 34-2, eerste lid, 1°, bestaat de financiële tegemoetkoming ...". De Franse tekst moet wel in de volgende zin worden aangepast : "Dans le cas visé au 1° de l'article 34-2, alinéa 1er, l'intervention financière consiste à ...".

.../...

Nog in de Nederlandse tekst van hetzelfde lid schrijve men "van de voornoemde wet van 25 juni 1992" in plaats van "van de wet van 25 juni 1992 voornoemd".

2. Het is niet duidelijk waarop de bij koninklijk besluit te verlenen "toestemming", bedoeld in het ontworpen artikel 34-3, § 2, precies betrekking heeft. Meer in het bijzonder kan eraan worden getwijfeld of die "toestemming" inhoudt dat bij koninklijk besluit zal moeten worden vastgesteld dat een bepaalde ramp een "uitzonderlijk" karakter heeft (1), dan wel of in dat koninklijk besluit de toelating zal moeten worden verleend voor de toepassing van de voorschottenregeling, bedoeld in de ontworpen bepaling.

Voorts rijst de vraag of het begrip "uitzonderlijke ramp", in het ontworpen artikel 34-3, § 2, niet een nadere afbakening door de wetgever behoeft, tenzij dat begrip beoogt te refereren aan de omschrijving die is vervat in het tweede lid van paragraaf 1 van dezelfde bepaling, welke bedoeling dan beter zou worden geëxpliciteerd in de tekst van het ontwerp.

Tot slot moet, steeds wat het ontworpen artikel 34-3, § 2, betreft, worden opgemerkt dat de betrokken paragraaf op een meer logische wijze kan worden gestructureerd door pas van de regeling inzake de "uitzonderlijke ramp" melding te maken, nadat de regels inzake het door de

(1) In dat geval verdient het de voorkeur om effectief van een "vaststelling" en niet van een "toestemming" te gewagen.

verzekeringsmaatschappij te betalen voorschot en de terugbetaling ervan door het Rampenfonds zijn weergegeven.

Uit wat voorafgaat volgt dat het ontworpen artikel 34-3, § 2, op een meer duidelijke wijze moet worden geredigeerd en tevens moet worden geherstructureerd.

Ontworpen artikel 34-4

In het ontworpen artikel 34-4, § 1, eerste lid, vervange men de woorden "artikel 34-2" door de woorden "artikel 34-2, eerste lid". In paragraaf 2 van hetzelfde artikel moet, rekening houdend met de opmerking onder punt 2 bij het ontworpen artikel 34-2, worden geschreven "... bedoeld bij artikel 34-2, eerste lid, 3°, ...".

Artikel 6

1. Men redigere de inleidende zin van artikel 6 van het ontwerp als volgt :

"Artikel 42, § 1, van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 13 augustus 1986, wordt vervangen door de volgende bepaling : ...".

2.1. Het begrip "openbare instellingen bestemd voor het gebruik van een cultus of de laïciteit" heeft een algemene draagwijdte, die bijvoorbeeld kan inhouden dat ook

.../...

allerhande plaatselijke verenigingen zonder winstoogmerk voor de desbetreffende toelagen in aanmerking komen van zodra hun activiteiten een voldoende verband vertonen met "een cultus of de laïciteit". Vraag is of dat de bedoeling is (1).

2.2. Onverminderd de voorgaande opmerking, geeft de Raad van State, afdeling wetgeving, ter overweging om - in aansluiting op de terminologie van artikel 181 van de Grondwet - in het ontworpen artikel 42, § 1, te schrijven "openbare instellingen die zijn belast met de organisatie van de eredienst of van het verlenen van morele diensten op basis van een niet-confessionele levensbeschouwing" in plaats van "openbare instellingen bestemd voor het gebruik van een cultus of de laïciteit".

Artikel 7

Op het einde van de Nederlandse tekst van artikel 7, eerste lid, van het ontwerp, wordt beter - op een meer gebruikelijke wijze - geschreven :

"... op de eerste dag van de zesde maand na die waarin ze is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad".

(1) Afgezien van de vraag of het toekennen van de toelage aan die verenigingen, en niet aan vergelijkbare verenigingen, wel in overeenstemming te brengen valt met het grondwettelijke beginsel van de gelijkheid en de niet-discriminatie.

De redactie van artikel 7, tweede lid, van het ontwerp, dient dan op een gelijkaardige wijze te worden aangepast.

Slotopmerking

De Nederlandse versie van zowel de tekst van het ontwerp, als van de memorie van toelichting, is voor ernstige verbetering vatbaar. Het zou de leesbaarheid van de ontworpen regeling ten goede komen indien die verbetering systematisch zou worden doorgevoerd en de tekst van het ontwerp en van de memorie van toelichting, met het oog daarop, grondig zouden worden herzien, ook wat de onderdelen ervan betreft waaromtrent in dit advies geen tekstvoorstel is geformuleerd.

PORTEE DU PROJET DE LOI

L'avant-projet de loi soumis pour avis vise à modifier la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre, d'une part, et la loi du 12 juillet 1976 relative à la réparation de certains dommages causés à des biens privés par des calamités naturelles, d'autre part.

En substance, ces modifications se résument comme suit.

1. Des modifications sont apportées aux règles relatives au paiement des indemnités visées à l'article 67 de la loi du 25 juin 1992 (article 2 du projet). Ces modifications apportées par la réglementation en projet sont les seules qui ne concernent pas exclusivement l'assurance contre les calamités naturelles et d'autres périls exceptionnels, et qui sont donc de portée générale.

2. Une sous-section distincte concernant l'assurance contre les calamités naturelles et d'autres périls exceptionnels - comprenant les articles 68-1 à -12 - est insérée dans la loi du 25 juin 1992 (article 3 du projet). L'intention est d'ajouter obligatoirement l'assurance précitée - combinée à la garantie existante contre les attentats et les conflits du travail - aux contrats d'assurance non obligatoires de dommages afférents au péril incendie pour des risques simples.

.../...

La nouvelle sous-section définit notamment les notions suivantes : "événement naturel catastrophique", "attentat" et "conflit de travail" (articles 68-2 à -5 en projet), détermine l'étendue de la garantie à offrir en matière d'assurance (articles 68-6 à -8 en projet); et exclut certaines "zones à risques", devant être délimitées par le Roi, de la couverture - spécifique - contre le péril d'inondation (article 68-9 en projet).

L'article 68-11 de la loi du 25 juin 1992 en projet dispose que l'assureur peut limiter à un montant déterminé les indemnités qu'il doit verser en conséquence d'une calamité naturelle et que lorsque cette limitation est appliquée, le montant de l'indemnité à verser est réduit à due concurrence par contrat d'assurance. Le solde de l'indemnité est ensuite pris en charge par la Caisse des calamités.

L'article 68-12 de la loi du 25 juin 1992 en projet confère au Roi le pouvoir de mettre en place un "Bureau de tarification" ayant pour mission de "trouver une couverture d'assurance contre les catastrophes naturelles pour les risques qui n'en trouvent pas".

3. A la suite des modifications que le projet entend apporter à la loi du 25 juin 1992 en ce qui concerne l'assurance contre les calamités naturelles et d'autres périls exceptionnels, il y aura lieu de modifier certaines dispositions de la loi du 12 juillet 1976 (articles 4 à 6 du projet). Ces modifications font l'objet du chapitre II du projet.

.../...

Il est notamment prévu de considérer qu'il est question d'une calamité publique lorsque les conditions prévues aux articles 68-2 et -3 en projet de la loi du 25 juin 1992 sont remplies (article 4, a), du projet) et d'exclure les biens qui peuvent être couverts par un contrat d'assurance conformément aux articles 68-1 et suivants de la loi du 25 juin 1992 en projet du champ d'application de la loi du 12 juillet 1976 (article 4, b), du projet).

Compte tenu des modifications devant être apportées à la loi du 25 juin 1992 en l'espèce, les articles 34-1 à -4 de la loi du 12 juillet 1976 en projet règlent l'intervention financière limitée à charge de la Caisse des calamités (1) en ce qui concerne l'indemnisation des dommages aux biens assurés contre les calamités naturelles et les périls assimilés.

EXAMEN DU TEXTE

Observations générales

1. La réglementation en projet se fonde sur une association obligatoire de risques assurables assez différents quant à leur nature, à savoir le risque incendie,

(1) L'article 34-3 de la loi du 12 juillet 1976 fait référence à l'article 35 de la même loi. Le Conseil d'Etat, section de législation, fait observer à cet égard que cette dernière disposition législative fait état, non de la "Caisse des calamités" ("Rampenfonds"), mais de la "Caisse nationale des Calamités" ("Nationale Kas voor Rampenschade"). Il conviendrait dès lors de s'en tenir à cette dernière dénomination dans le texte en projet.

.../...

d'une part, et les risques relatifs aux calamités naturelles et à d'autres périls exceptionnels, d'autre part.

Dès lors que cette combinaison impliquerait que les assureurs étrangers ne pourraient plus offrir des services d'assurance limités à la seule couverture du risque simple de l'incendie sur le marché belge, en manière telle que l'offre transfrontalière de contrats d'assurance s'en trouverait compliquée, se pose la question de savoir si ce point de la réglementation en projet est compatible avec les prescriptions en matière de liberté de prestation de services prévues par les directives qualifiées de "troisièmes directives assurance" dans le domaine particulier de l'assurance (1).

Au bout du compte, il reviendra certes, en dernière instance et s'il y a lieu, à la Cour de Justice des Communautés européennes de se prononcer sur la compatibilité de la réglementation en projet avec le droit communautaire européen.

Il serait toutefois recommandé que l'exposé des motifs, joint au projet de loi soumis pour avis, indique de quelle manière les limitations du droit relatif à la liberté de prestation de services des entreprises d'assurance, résultant du projet, peuvent se justifier à la lumière des dispositions du Traité et de la jurisprudence développée par la Cour de Justice des Communautés européennes, notamment en

(1) Il s'agit plus précisément des directives 92/49/CEE du Conseil du 18 juin 1992 (J. O. n° L 228 du 11 août 1992), et 92/96/CEE du Conseil du 10 novembre 1992 (J. O. n° L 360 du 9 décembre 1992).

application de la notion d'«intérêt général» à laquelle se réfèrent les directives qualifiées de "troisièmes directives assurance".

2. Il est un principe de bonne légistique d'inscrire chaque article d'un texte normatif dans la division que l'on souhaite introduire. Par conséquent, les différents articles du projet pourraient être divisés en chapitres comme suit :

"Chapitre Ier. Disposition générale (article 1er).

Chapitre II. Modifications à la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre (articles 2 et 3).

Chapitre III. Modifications à la loi du 12 juillet 1976 relative à la réparation de certains dommages causés à des biens privés par des calamités naturelles (articles 4 à 6).

Chapitre IV. Dispositions finales (article 7)".

3. Tandis que le texte néerlandais du projet utilise de manière uniforme la notion de "natuurramp", le texte français du projet définit cette notion au moyen de différents termes ("calamités naturelles", "catastrophes naturelles", "phénomènes naturels catastrophiques", "événements naturels catastrophiques". Il va sans dire que le texte en projet gagnerait en lisibilité et en cohérence si sa version française avait elle aussi recours à une terminologie plus uniforme.

.../...

Observations particulières

Intitulé

Compte tenu de la portée de la réglementation en projet esquissée ci-dessus, il serait préférable que l'intitulé se limite à la mention des deux lois modifiées. On omettra dès lors les mots "en vue de la couverture de certaines catastrophes naturelles, des attentats et des conflits de travail".

En outre, on écrira dans le texte français : "la loi du 25 juin 1992 sur le contrat ...".

Formule de présentation

Il convient que le texte néerlandais de la formule de présentation commence par les mots "Op de voordracht van ...".

En outre, il y a lieu de faire référence chaque fois au "Ministre de la Protection de la consommation" et pas au "Ministre de la Consommation" dans la formule de présentation, l'arrêté de présentation et le contreseing.

Article 2

1. Il y a lieu de rédiger la phrase liminaire de l'article 2 du projet comme suit :

.../...

"A l'article 67 de la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre, modifiée par la loi du 16 mars 1994, sont apportées les modifications suivantes : ...".

2.1. Les mots "avance significative" figurant à l'article 67, § 2, 1°, de la loi du 25 juin 1992 en projet peuvent s'interpréter de différentes manières. Dès lors, il semble utile que la disposition en projet prévoie explicitement le montant minimum auquel doit s'élever l'avance.

2.2. Si telle est l'intention des auteurs du projet, il serait préférable de rédiger l'article 67, § 2, 1°, en projet, comme suit : "... qui suivent la date de la déclaration du sinistre ou de la communication de la preuve que lesdits frais ont été engagés;".

3.1. Dans le texte néerlandais de l'article 67, § 2, 6°, alinéa 1er, en projet, on écrira : "... die volgen op de datum van de aangifte ...".

3.2. Selon le délégué du gouvernement, les dispositions de l'alinéa 2 de l'article 67, § 2, 6°, en projet impliquent que le délai de clôture de l'expertise ou l'estimation est de 120 jours au total, ce qui signifie que le "nouveau délai" dont il est question à l'alinéa 2 ne commence à courir qu'à l'expiration du délai de 90 jours visé à l'alinéa 1er du point 6° en projet. Cette intention devrait être clarifiée dans le texte du projet.

.../...

Mieux vaudrait en outre prévoir qu'en cas de prolongation du délai en application de l'article 67, § 2, 6°, alinéa 2, en projet, celui-ci ne peut pas excéder un nombre total de jours que les auteurs du projet devront fixer. Ceci permettra d'éviter une application répétitive et illimitée des règles relatives au délai visées à l'article 67, § 2, 6°, alinéa 2, en projet.

4.1. La rédaction de la première phrase du texte néerlandais de l'article 67, § 2bis, 1°, en projet doit être modifiée comme suit :

"De verzekerde heeft op de datum van sluiting van de expertise niet alle verplichtingen vervuld die hem door de verzekeringsovereenkomst zijn opgelegd".

4.2. Dans le texte néerlandais de l'article 67, § 2bis, 2°, en projet, on remplacera le mot "afsluiting" par le mot "sluiting".

5. Dans le texte néerlandais de l'article 67, § 2bis, 3°, en projet, on écrira : "De vaststelling van de vergoeding of de verzekerde aansprakelijkheden ...". En outre, on remplacera le mot "afsluiting" par le mot "sluiting".

Les textes français et néerlandais de cette même disposition manquent de concordance. Alors que le texte français porte "..., le paiement de la partie contesté de l'éventuelle indemnité ...", le texte néerlandais mentionne "... de betaling van de eventuele vergoeding".

.../...

6. Dans le texte français de l'article 67, § 6, en projet, on écrira : "... qui n'est pas versée dans les délais ...".

Dans le texte néerlandais, il faut écrire : "... een intrest op die gelijk is aan tweemaal de wettelijke intrestvoet ...".

Article 3

Article 68-1 en projet

1. Il serait juridiquement plus correct de rédiger l'article 68-1, alinéa 1er, en projet comme suit : "... qui couvrent des risques simples tels qu'ils sont définis en exécution de l'article 67, § 2, comprennent obligatoirement ...".

2. Il n'apparaît pas clairement à quels "événements visés par l'article 2, § 2, 2° de la loi du 12 juillet 1976", il est fait allusion exactement, dès lors que l'article 2, § 2, de la loi précitée ne comprend qu'un seul alinéa.

Si l'intention est de faire référence aux "calamités agricoles" auxquelles il est fait allusion à l'article 2, § 2, de la loi du 12 juillet 1976, le renvoi devra être précisé en ce sens. En outre, il pourra ensuite être envisagé d'utiliser les mots "phénomènes naturels" au lieu du terme "événements", dès lors que ceux-ci apparaissent également à l'article 2 de la loi du 12 juillet 1976 précitée.

.../...

De plus, il y aura lieu de veiller à citer correctement l'intitulé de la loi précitée dans le texte néerlandais de l'article 68-1, alinéa 2, en projet. On écrira dès lors : "... het herstel van zekere schade veroorzaakt aan ...".

En ce qui concerne l'article 68-1, alinéa 2, en projet, il convient enfin de signaler que compte tenu de sa portée, il serait préférable d'intégrer cet alinéa dans l'article 68-2 en projet (par exemple sous forme d'un paragraphe 3 distinct) dès lors que cette dernière disposition définit la notion de "catastrophe naturelle".

3. Il serait préférable de rédiger le texte néerlandais de l'article 68-1, alinéa 4, en projet, comme suit : "Behoudens andersluidende bepalingen, worden ...".

Article 68-2 en projet

1. La mention "Régie des Voies Aériennes" figurant à l'article 68-2, § 1er, d), en projet devra être adaptée à la réforme de cette institution (1).

(1) La Régie des voies aériennes est devenue l'entreprise publique autonome "Belgocontrol", étant entendu qu'en application de l'article 27, § 1er, de l'arrêté royal du 13 mars 1991 portant coordination des lois du 28 décembre 1984 et du 26 juin 1990 relatives à la suppression et à la restructuration d'organismes d'intérêt public et des services de l'Etat, certaines des missions dévolues à la Régie des voies aériennes ont été transférées à la Région flamande et à la Région wallonne, chacune pour ce qui la concerne.

2. Selon le délégué du gouvernement, l'article 68-2, § 1er, f), en projet porte sur les phénomènes naturels semblables à ceux définis aux points a) à e) du même paragraphe qui, pour l'une ou l'autre raison, ne remplissent toutefois pas les conditions énumérées aux points précités, mais provoquent néanmoins des dégâts considérables.

Cette intention devrait être exprimée plus clairement dans la disposition en projet. A titre complémentaire, il conviendra également de mettre cette occasion à profit pour corriger la version néerlandaise de la disposition en projet, celle-ci laissant à désirer.

Article 68-3 en projet

1. L'article 68-3 en projet contient moins des "extensions" de la notion d'«événement naturel catastrophique» définie à l'article 68-2 en projet que des précisions ou des modalités relatives à la notion précitée. Il est dès lors recommandé d'intégrer les prévisions de l'article 68-3 en projet à l'article 68-2 en projet ou - si la présente suggestion n'est pas retenue - de préciser l'intitulé de l'article 68-3 en projet dans le sens indiqué ci-dessus.

2. Les mots "de initiële overstrooming", qui figurent dans le texte néerlandais de l'article 68-3, § 2, en projet, ne correspondent pas aux mots "le débordement initial d'un cours d'eau, d'un lac, d'un étang ou d'une mer", figurant dans le texte français de la même disposition. Il y aura lieu de faire disparaître cette discordance.

.../...

Article 68-5 en projet

Dans un souci d'une meilleure concordance avec le texte français, il serait préférable d'écrire, dans le texte néerlandais de l'article 68-5, b), en projet :

"b) lock-out : voorlopige sluiting waartoe door een onderneming beslist is om het personeel aan te zetten tot een vergelijk in een arbeidsconflict".

Article 68-6 en projet

1. Eu égard à la portée de l'article 68-6 en projet, il conviendra de remplacer, dans le texte néerlandais de l'intitulé de l'article, le mot "Uitbreiding" par le mot "Omvang".

2. Pour assurer la lisibilité de l'article 68-6, b), en projet, on écrira dans le texte néerlandais "... die in voornoemd geval zouden zijn genomen door een bij wet ingesteld gezag ...".

Article 68-7 en projet

1. A l'article 68-7, § 1er, a), en projet, on constate un manque de concordance entre le texte français ("... sauf s'ils y sont fixés à demeure,") et le texte néerlandais ("..., als ze er aan vastgemaakt zijn;").

.../...

2. L'équivalent des mots "et leur contenu éventuel", dans le texte français de l'article 68-7, § 1er, b), en projet, fait défaut dans le texte néerlandais de la même disposition.

3. Il serait plus conforme à l'usage d'écrire à la fin du texte néerlandais de l'article 68-7, § 2, en projet, "... nader omschrijven" au lieu de "... nader verduidelijken".

Le texte de l'article 68-8, alinéa 3, en projet, pourrait être adapté dans le même sens.

Article 68-8 en projet

1. On n'aperçoit pas clairement la portée exacte des mots "... qui y sont fixées à demeure", qui figurent à la fin de l'article 68-8, alinéa 1er, en projet. Selon le délégué du gouvernement, les mots précités visent des biens devenus immeubles par incorporation. Dans un souci de clarté, il y aurait lieu de le préciser dans le texte du projet.

2. Dans le texte néerlandais de l'article 68-8, alinéa 2, en projet, il convient de lire "... lokaal waarvan de vloer meer dan 50 cm onder het niveau ligt van de hoofdingang die toegang geeft tot de woonvertrekken ...". Le mot "bureaus" doit être remplacé par le mot "kantoren".

.../...

3. Il serait préférable d'écrire dans le texte néerlandais du troisième alinéa : "... bedoeld in het eerste en het tweede lid ...".

Article 68-9 en projet

1. Compte tenu de l'obligation d'informer prévue par le paragraphe 4 de l'article 68-9 en projet, la question se pose de savoir s'il n'y aurait pas lieu de prévoir des modalités spécifiques en ce qui concerne la publication des zones à risque et si, plus particulièrement, il ne conviendrait pas également, au paragraphe 2 de l'article en projet, de charger le Roi de fixer de telles modalités de publication.

2.1. Il conviendra de revoir la rédaction du texte néerlandais de l'article 68-9, § 3, alinéa 1er, en projet. Cette révision devra être mise à profit pour corriger, par analogie avec le texte français, la référence incorrecte qui figure à la fin de l'alinéa en question ("... in overeenstemming met § 3").

2.2. La portée de l'article 68-9, § 3, alinéa 2, en projet, est confuse. Des explications fournies par le délégué du gouvernement, il faut inférer que les extensions de biens qui ont eu lieu après le classement comme zone à risque ne peuvent faire l'objet d'une indemnisation en cas de sinistre. Un bien construit avant le classement comme zone à risque, qui subit des dommages à la suite, par exemple, d'une inondation, et qui est reconstruit ou restauré, pourrait - toujours selon le délégué du gouverne-

.../...

ment - faire l'objet d'une indemnisation, étant entendu que celle-ci serait limitée à la valeur de reconstruction du bien avant le sinistre. Il y aurait lieu de le formuler plus clairement dans le texte du projet.

2.3. Il conviendrait de supprimer les parenthèses qui figurent dans le texte français de l'article 68-9, § 3, alinéa 3, en projet.

3.1. Il y aurait lieu d'écrire chaque fois dans le texte néerlandais en regard des premier et troisième tirets de l'article 68-9, § 4, en projet "... in het geval van akte van overdracht van een zakelijk recht op een onroerend goed;".

3.2. Il pourrait s'inférer de la rédaction de l'article 68-9, § 4, en projet, dernier tiret, que les agents concernés sont désignés de manière spécifique et exclusive en vue d'accomplir la mission d'information visée dans ce paragraphe.

L'exposé des motifs révèle néanmoins que la disposition précitée entend permettre au Roi de "confier à une administration publique (Ministère des Affaires économiques ...) une mission permanente et générale d'information du public".

Par voie de conséquence, il serait dès lors préférable d'écrire dans le texte néerlandais l'article 68-9, § 4, en projet, dernier tiret :

.../...

"- door de daartoe door de Koning aangewezen ambtenaren".

Article 68-11 en projet

1. On n'aperçoit pas clairement si les assureurs peuvent prendre la décision visée à l'article 68-11, § 2, en projet, de limiter les indemnités par sinistre, dans la mesure où cette faculté est inscrite dans la police individuelle, ou si cette décision doit se rapporter à certaines catégories de sinistres similaires. L'exposé des motifs devrait apporter des précisions à ce sujet.

2. Il serait préférable, pour plus de clarté, d'adapter la rédaction de la phrase introductive de l'article 68-11, § 2, alinéa 1er, en projet, de la manière suivante :

"Lors de la survenance d'un sinistre, l'assureur peut limiter le total des indemnités qu'il devra verser pour une catastrophe naturelle au montant le plus élevé de ceux obtenus en appliquant les formules suivantes : ...".

3. Il conviendrait d'écrire l'article 68-11, § 3, en projet de la manière suivante :

"Lorsqu'un assureur applique les dispositions du paragraphe précédent, l'indemnité due en vertu de chacun des contrats d'assurance qu'il a conclus, est réduite à due concurrence".

.../...

Article 68-12 en projet

1.1. Il pourrait s'inférer de la rédaction de l'article 68-12, § 1er, alinéa 1er, en projet, que la création du Bureau de tarification est laissée à la discrétion du Roi ("..., le Roi peut mettre en place un Bureau de tarification ..."). La question se pose cependant de savoir si la création du Bureau qui, selon l'exposé des motifs, "est chargé de trouver une couverture pour les risques catastrophes naturelles refusés et de fixer la prime et la franchise", ne concerne pas un élément de la réglementation à ce point essentiel que le Roi devrait être chargé, d'une manière moins ambiguë, de créer en tout état de cause un tel bureau.

1.2. Selon l'article 68-12, § 1er, alinéa 3, en projet, le Roi "fixe les autres conditions d'accès au Bureau". Il conviendrait de mieux circonscrire cette délégation. Dans sa rédaction actuelle, on ne peut par exemple exclure que le Roi limite l'accès au Bureau. La question est de savoir si telle est effectivement l'intention.

2.1. A l'article 68-12, § 2, en projet, il conviendrait de déterminer qui procèdera à la désignation des membres du Bureau de tarification.

Dans le texte français, on écrira : "ses activités dans le cadre ...".

Dans le texte néerlandais, il faut écrire : "... zijn activiteiten uit bij het ...".

.../...

2.2. On ne distingue pas selon quelles modalités les représentants des consommateurs visés à l'alinéa 2 de l'article 68-12, § 2, en projet, seront désignés.

3.1. La proposition "aux fins de respecter l'obligation de couverture visée par la présente sous-section", qui figure à la fin de l'alinéa 1er de l'article 68-12, § 3, est formulée en termes trop généraux, dès lors que - comme le prévoit l'article 68-12, § 1er, alinéa 1er, en projet, - la mission du Bureau de tarification consiste à "... trouver une couverture d'assurance contre les catastrophes naturelles pour les risques qui n'en trouvent pas et d'en préciser les conditions tarifaires". Il paraît dès lors indiqué d'écrire à la fin de l'article 68-12, § 3, alinéa 1er, en projet, : "... aux fins de respecter l'obligation de couverture visée par le paragraphe 1er".

3.2. Selon l'article 68-12, § 3, alinéa 2, en projet, l'assureur qui "ne respecte pas les obligations prévues par ou en vertu du présent article est présumé ne plus fonctionner en conformité avec les dispositions de la loi du 9 juillet 1975 relative au contrôle des entreprises d'assurances". Force est de se demander si cette sanction automatique est effectivement proportionnelle au manquement concerné et s'il ne vaudrait pas mieux, en outre, se référer à un régime spécifique de sanctions figurant déjà dans la loi du 9 juillet 1975, tel que la radiation d'un assureur de la liste des entreprises d'assurance agréées.

.../...

4. Il y a lieu d'écrire dans le texte néerlandais de l'article 68-12, § 4, en projet, : "Het bureau vertrouwt het beheer van deze risico's toe aan ...". Il conviendra par ailleurs d'écrire à la fin du même paragraphe "... over de verzekeraars, leden van dit Bureau".

Article 4

1. Il conviendra d'écrire dans le texte néerlandais de l'intitulé du chapitre II qui précède l'article 4 du projet : "... betreffende het herstel van zekere schade veroorzaakt aan ...".

2. Selon l'article 2, § 2, alinéa 2, en projet de la loi du 12 juillet 1976 (article 4, a), du projet), il y a calamité publique lorsque les conditions prévues aux articles 68-2 et -3 (en projet) de la loi du 25 juin 1992 sont remplies.

L'exposé des motifs précise à ce propos :

"Par souci de cohérence entre les deux législations, on prévoit que, lorsque les critères de la loi du 25 juin 1992 sont remplis, l'événement naturel en question constitue, ipso facto, une calamité naturelle au sens de la loi du 12 juillet 1976. L'arrêté royal de reconnaissance d'une calamité naturelle devrait donc se limiter à la constatation que les critères de la loi de 1992 sont réunis".

.../...

A la lumière de ce qui précède, on n'aperçoit pas davantage si, dans le cas précité, il est encore indispensable de prendre un arrêté royal distinct de reconnaissance dans le cadre de la loi du 12 juillet 1976, étant entendu qu'un tel arrêté se limiterait dans ce cas à constater que les conditions prévues par les articles 68-2 et -3 (en projet) de la loi du 25 juin 1992, sont remplies. Il conviendrait de veiller à apporter les éclaircissements qui s'imposent sur ce point.

3.1. L'article 2 de la loi du 12 juillet 1976 se composant seulement de deux paragraphes, il conviendra que l'article 4, b), du projet, ajoute un paragraphe 3 à l'article 2 de la loi précitée, et non un paragraphe 4.

3.2. L'intitulé de la loi du 25 juin 1992 figurant déjà à l'article 2, § 2, alinéa 2, en projet, de la loi du 12 juillet 1976, il suffira d'écrire à la fin de l'article 2, § 4, en projet (lire : "article 2, § 3") : "... et suivants de la loi précitée du 25 juin 1992".

Article 5

Article 34-1 en projet

Il conviendrait de rédiger le début de l'article 34-1, en projet, de la loi du 12 juillet 1976 comme suit : "Le présent chapitre s'applique aux biens ...".

.../...

Dans le texte néerlandais, il y aurait par ailleurs lieu de remplacer les mots "tegengestelde bepalingen" par les mots "andersluidende bepalingen".

Article 34-2 en projet

1. Pour faire suite à l'éclaircissement fourni par l'exposé des motifs, il est suggéré de rédiger l'article 34-2, alinéa 1er, 1°, en projet, comme suit :

"1° lorsqu'un assureur a limité, lors de la survenance d'un sinistre, le total des indemnités qu'il est tenu de verser en vertu de l'article 68-11, § 2, de la loi du 25 juin 1992 précitée;".

2. L'exposé des motifs précise que l'article 34-2, alinéa 1er, 2° et 3°, en projet, vise chaque fois la situation "... dans (laquelle) il y a bien un contrat d'assurance, mais où l'assureur est en défaut de paiement". Il est dès lors recommandé de fusionner les 2° et 3° de l'article 34-2, alinéa 1er, en projet, en opérant une distinction plus claire entre les différentes hypothèses qui y sont envisagées, à savoir la renonciation à l'agrément ou la révocation de celui-ci, l'interdiction d'exercer ses activités et la déclaration en faillite.

Si cette suggestion est retenue, il faudra évidemment adapter les références internes à l'article 34-2 en projet, qui figurent à l'article 34-4 en projet, et ce en fonction de la renumérotation des cas énumérés à l'article 34-2, alinéa 1er, en projet, qui procèdera de la fusion qui vient d'être suggérée.

.../...

Article 34-3 en projet

1. L'exposé des motifs précise que l'intention qui préside à l'article 34-3 en projet est de fixer les modalités de l'intervention de la Caisse des calamités dans les cas visés à l'article 34-2, alinéa 1er, 1°, en projet, de la loi du 12 juillet 1976.

Par analogie avec le texte français, il conviendra dès lors d'écrire dans le texte néerlandais de l'article 34-3, § 1er, alinéa 1er : "In het geval, bedoeld in artikel 34-2, eerste lid, 1°, bestaat de financiële tegemoetkoming ...". Il y aura toutefois lieu d'adapter le texte français dans le sens suivant : "Dans le cas visé au 1° de l'article 34-2, alinéa 1er, l'intervention financière consiste à ...".

Dans le texte néerlandais du même alinéa, on écrira en outre "van de voornoemde wet van 25 juni 1992" au lieu de "van de wet van 25 juni 1992 voornoemd".

2. On n'aperçoit pas la portée précise de l'"autorisation par arrêté royal" qu'il faut obtenir et qui est visée à l'article 34-3, § 2, en projet. Plus particulièrement, il est permis de douter si cette "autorisation" implique qu'il faudra constater par arrêté royal qu'un sinistre déterminé revêt un caractère "exceptionnel" (1), ou si cet arrêté royal devra autoriser l'application du système d'avance, visé par la disposition en projet.

(1) Dans ce cas, il serait préférable d'utiliser le terme "constatation" plutôt que celui d'"autorisation".

La question se pose en outre de savoir s'il n'y aurait pas lieu que le législateur circoncrive mieux la notion de "sinistre exceptionnel", qui figure à l'article 34-3, § 2, en projet, à moins que cette notion ne vise à faire référence à la définition qui figure à l'alinéa 2 du paragraphe 1er de la même disposition, intention qu'il serait préférable de préciser dans le texte du projet.

Il est enfin à noter, toujours en ce qui concerne l'article 34-3, § 2, en projet, que le paragraphe en question pourrait être structuré de manière plus logique en mentionnant le régime relatif au "sinistre exceptionnel" seulement après qu'aient été reproduites les règles relatives à l'avance que doit verser l'assureur et au remboursement de celle-ci par la Caisse des calamités.

Il résulte de ce qui précède qu'il convient de rédiger plus clairement et de restructurer l'article 34-3, § 2, en projet.

Article 34-4 en projet

A l'article 34-4, § 1er, alinéa 1er, en projet, il conviendra de remplacer les mots "article 34-2" par les mots "article 34-2, alinéa 1er". Au paragraphe 2 du même article, on écrira, compte tenu de l'observation faite sous le point 2 au sujet de l'article 34-2, en projet : "... visé à l'article 34-2, alinéa 1er, 3°, ...".

.../...

Article 6

1. Il y aurait lieu de rédiger la phrase liminaire de l'article 6 du projet comme suit :

"L'article 42, § 1er, de la même loi, modifié par la loi du 13 août 1986, est remplacé par la disposition suivante : ...".

2.1. La notion d'"établissements publics affectés à l'usage d'un culte ou de la laïcité" a une portée générale qui peut, par exemple, impliquer que diverses associations locales sans but lucratif puissent bénéficier des subventions concernées dès lors que leurs activités sont suffisamment liées à "un culte ou la laïcité". La question est de savoir si tel est effectivement l'objectif poursuivi (1).

2.2. Nonobstant l'observation qui précède, le Conseil d'Etat, section de législation, suggère - afin de respecter la terminologie de l'article 181 de la Constitution - d'écrire à l'article 42, § 1er : "établissements publics chargés de l'organisation du culte ou d'offrir une assistance morale selon une conception philosophique non confessionnelle" au lieu d'"établissements publics affectés à l'usage d'un culte ou de la laïcité".

(1) Indépendamment de la question de savoir si l'octroi de la subvention à ces associations, et non à des associations similaires, peut effectivement se concilier avec le principe constitutionnel d'égalité et de non-discrimination.

Article 7

Il serait préférable - et plus conforme à l'usage - d'écrire à la fin du texte néerlandais de l'article 7, alinéa 1er, du projet :

"... op de eerste dag van de zesde maand na die waarin ze is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad".

Il conviendra dès lors d'adapter de manière analogue la rédaction de l'article 7, alinéa 2, du projet.

Observation finale

La version néerlandaise du texte et de l'exposé des motifs est susceptible d'être considérablement améliorée. Pour une meilleure lisibilité du régime en projet, il conviendra de réaliser cette amélioration de manière systématique et, à cette fin, de revoir en profondeur le texte du projet et de l'exposé des motifs, et ce également en ce qui concerne les parties du texte pour lesquelles aucune proposition de texte n'est formulée dans le présent avis.

De kamer was samengesteld uit

de Heren
Messieurs

A. BEIRLAEN,

M. VAN DAMME,
J. SMETS,

G. SCHRANS,
E. WYMEERSCH,

Mevrouw
Madame

A. BECKERS,

La chambre était composée de

staatsraad, voorzitter,
conseiller d'Etat, président,

staatsraden,
conseillers d'Etat,

assessoren van de
afdeling wetgeving,
assesseurs de la
section de législation,

griffier,
greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. M. VAN DAMME.

Het verslag werd uitgebracht door de H. P. DEPUYDT, eerste auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. E. VANHERCK, referendaris.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. M. VAN DAMME.

Le rapport a été présenté par M. P. DEPUYDT, premier auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par M. M. E. VANHERCK, référendaire.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

A. BECKERS

A. BEIRLAEN